

ŚRODKI TRANSPORTU WODNEGO I URZĄDZENIA PŁYWAJĄCE	NORMA BRANŻOWA	BN-77
	Kotwice manewrowe jednoramienne	3782-26
		Grupa katalogowa V 47

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są kotwice manewrowe jednoramienne stosowane w zespołach urządzeń manewrowych na statkach śródlądowych.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Rodzaje. W zależności od sposobu wykonania korpusu kotwicy rozróżnia się trzy rodzaje kotwic:

- kute - K,
- lane - L,
- spawane - S.

2.2. Przykład oznaczenia kotwicy rodzaju L, o masie 100 kg:

KOTWICA JEDNORAMIENNA L 100
EN-77/3782-26

3. WYMAGANIA

3.1. Główne wymiary w mm i masa w kg - wg rys. 1 i 2 i tabl. 1.

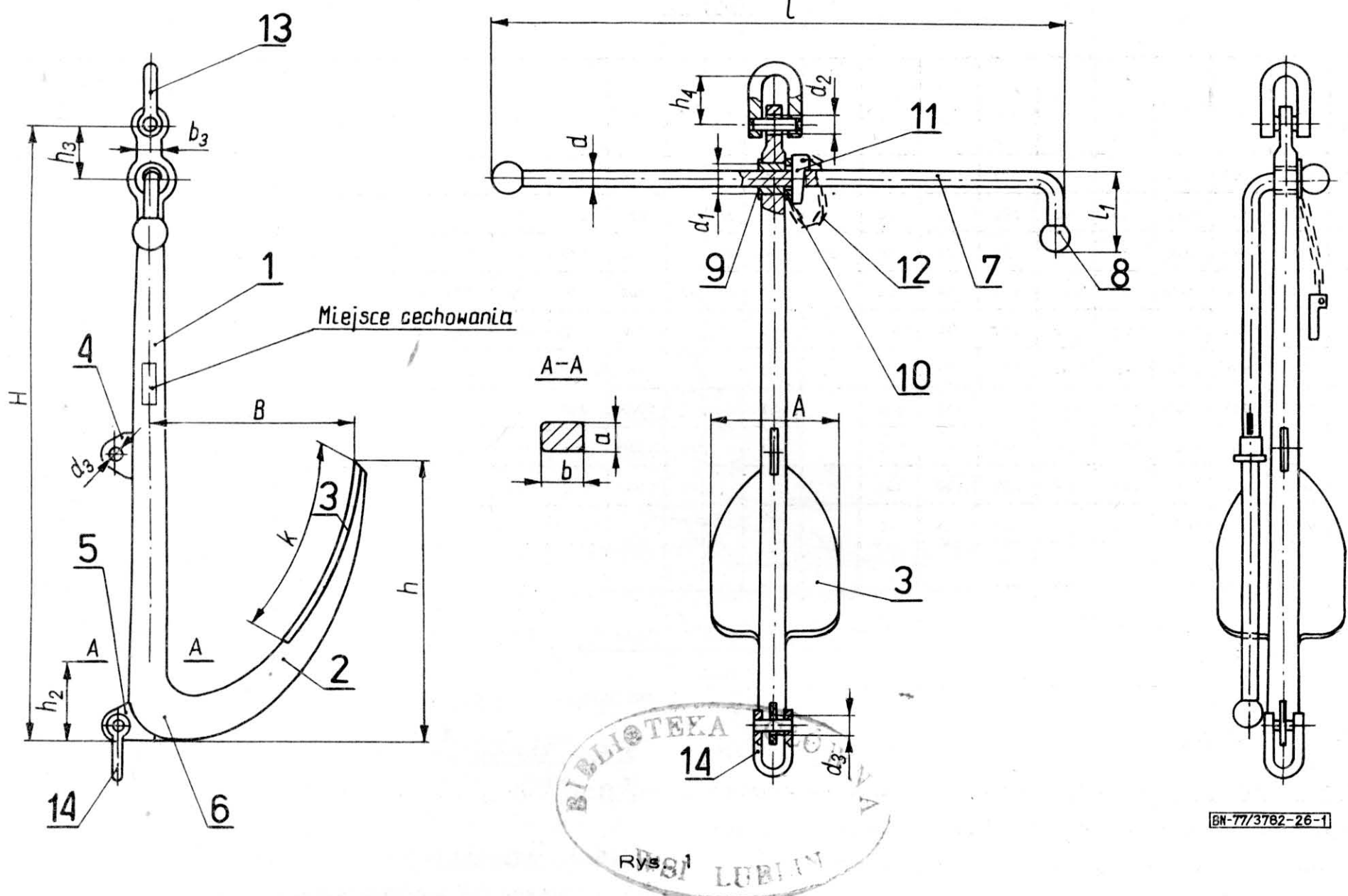
3.2. Dopuszczalne odchyłki wymiarów nie powinny przekraczać $\pm 3\%$ od wartości nominalnych wymiarów gabarytowych podanych w tabl. 1. Dopuszczalne odchyłki pozostałych wymiarów nietolerowanych na rysunkach wykonawczych powinny być zgodne:

- dla odlewów stalowych - z III klasą dokładności wg PN-72/H-83154,
- dla odkuwek - z PN-75/H-94101.

3.3. Dopuszczalne odchyłki mas kotwic od wartości nominalnych nie powinny przekraczać $+7\%$ i -4% .

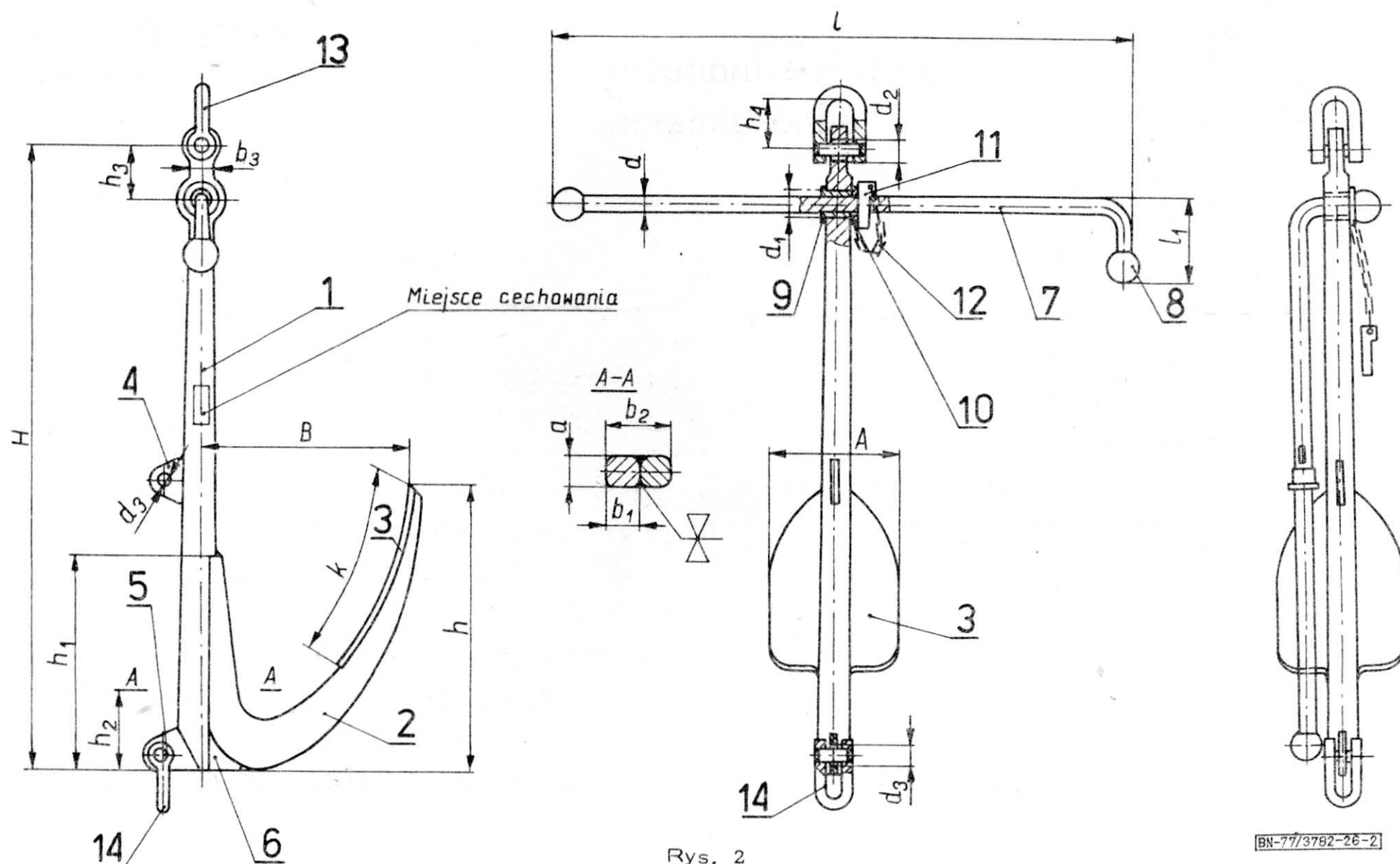
3.4. Wyszczególnienie części i materiałów - wg rys. 1 i 2 i tabl. 2.

Rodzaj K i L

Zgłoszona przez Centrum Badawczo-Projektowe Żeglugi Śródlądowej
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Żeglugi Śródlądowej dnia 28 kwietnia 1977 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 stycznia 1978 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 14/1977 poz. 50)

Rodzaj S

Rys. 2
Tablica 1

Masa kotwicy kg	A	B	H	a	b	b ₁	b ₂	b ₃	d	d ₁	d ₂	d ₃	h	h ₁	h ₂	h ₃	h ₄	k	l	l ₁	r	Wielkość szklki wg PN-70/W-8C053	
																						13 ¹⁾	14 ¹⁾
50	230	365	1100	43	70	90	42	50	45	55	26	24	505	375	140	105	85	360	1130	170	40	40/60	20/30
100	320	500	1510	60	96	120	58	70		60	32		690	515	190	120	106	495				50	
200	400	625	1890	75	124	154	75	85	60	76	40	32	860	630	240	150	140	615	1400	217	65	175/200	75/100
300	455	710	2140	85	140	175	84	96	70	86	50		980	730	270	175	165	700	1635	267	80	300/350	
400	510	800	2410	90	156	194	94	108		85	90	58	38	1100	815	300	195	180	790	1740	275	85	400/450
500	545	855	2580	95	168	210	102	116	80		98	62		1180	875	325	210		845	1930	305	95	500/600
600	575	905	2720	100	178	222	107	122	95	103	66	40	1250	925	340	220	200	890	2080	330	105	700/800	175/200
700	610	965	2890	110	190	237	114	130		85			108	1325	985	365		235					
800	640	1000	3010	114	200	250	120	135	100	117	70	43	1380	1025	380	245	1030	2430	380	115	900/1000	225/250	
900	670	1050	3180	120	210	262	126	142		95			120	1450	1075	400							255
1000	685	1070	3220	125	215	268	130	145					1470	1100	405	260							

1) Nr części na rys. 1.

3.5. Wykonanie

3.5.1. Sposoby wykonania. Kotwice rodzaju K - trzon 1 kuty wraz z ramieniem 2, liść 3 przyspawany. Kotwice rodzaju L - trzon odlewany wraz z ramieniem 2 i liściem 3. Dopuszcza się przyspawanie liścia. Kotwice rodzaju S - trzon 1, ramię 2 i liść 3 kute oddzielnie, połączone spawaniem. Zaczepy przyspawane we wszystkich rodzajach. Usytuowanie zaczepu 4 powinno zapewniać poziome położenie trzonu podwieszony za niego kotwicy z poprzeczką w stanie rozłożonym. Gałki 8 przyspawane do drążka 7

po włożeniu drążka do otworu w trzonie.

3.5.2. Odlewy powinny być wykonane zgodnie z PN-74/H-83151.

3.5.3. Odkuwki powinny spełniać wymagania dla rodzaju C i odmiany RR wg PN-71/H-94004.

3.5.4. Spoiny powinny być bez porów, pęcherzy, wtrąceń żużlowych i pęknięć. Elektrody do spawania powinny być o własnościach odpowiadających własnościom spawanego materiału.

Tablica 2

Nr części na rys. 1 i 2	Nazwa części		Nr normy	Materiał
1	Korpus	Trzon	-	staliwo L 45 II wg PN-71/H-83152
2		Ramię		
3		Liść		
4	Zaczep		-	stal St3S wg PN-72/H-84020
5	Zaczep			
6	Węztówka			
7	Poprzc- czka	Drażek		
8		Gałka		
9		Pierścień		
10		Podkładka		
11		Klin	stal St6 wg PN-72/H-84020	
12	Łańcuch gospodarski ZPDB		BN-74/5027-02	
13	Szakła A		PN-70/W-83053	
14	Szakła A			

3.5.5. Naprawa wad zewnętrznych. Dopuszcza się naprawę zewnętrznych wad odlewów i odkuwek przez napawanie elektryczne, a następnie wyżarzenie odprężające. Drobne wady nie obniżające wytrzymałości i własności użytkowych mogą pozostać bez naprawy.

3.6. Obróbka cieplna. Elementy lane kotwic należy poddać wyżarzeniu normalizującemu i odpuszczeniu. Elementy kute kotwic należy poddać wyżarzeniu normalizującemu. Zakres temperatur i przebieg procesu obróbki cieplnej ustala wytwórca.

3.7. Działanie kotwic. Poprzeczka kotwicy powinna w stanie niezabezpieczonym klinem 8 przesuwac się swobodnie w otworze trzonu, aż do położenia równoległego do trzonu.

3.8. Wytrzymałość na zrzut. Korpusy kotwic należy poddać próbie zrzutu z wysokości 2,5 m, liczonej od najniższego punktu kotwicy podwieszanej za szakłę. Korpusy nie powinny ulec uszkodzeniu.

3.9. Wytrzymałość na obciążenie. Kotwice i lane szakle kotwic poddane próbie obciążenia nie powinny ulegać odkształceniom trwałym pod działaniem statycznych sił rozciągających o wartości wg tabl. 3 dla kotwic oraz dwukrotnej wartości dla szakli.

3.10. Wykończenie. Po przeprowadzeniu badań wg rozdz. 4, kotwice powinny być zabezpieczone przed korozją przez pomalowanie lakierem asfaltowym. Dopuszcza się inne środki ochronne po uzgodnieniu z zamawiającym.

Tablica 3

Masa kotwicy	Obciążenie próbne	Masa kotwicy	Obciążenie próbne
kg	kN	kg	kN
50	23,22	600	132,30
100	39,10	700	148,96
200	61,25	800	165,62
300	79,48	900	182,30
400	97,80	1000	198,95
500	115,64		

3.11. Dodatkowe wymagania - wg warunków uzgodnionych w zamówieniu.

3.12. Cechowanie. Kotwice powinny być cechowane przez wytwórcę i użytkownika w miejscach oznaczonych na rys. 1 i 2. Wtwórca wybija w obwódce lub na nadlewie kołowym następujące znaki:

- nazwę lub znak wytwórni,
- masę,
- numer fabryczny,
- numer BN.

Użytkownik powinien wybić nazwę lub znak obiektu.

4. BADANIA

4.1. Rodzaje badań. W celu stwierdzenia zgodności kotwic z wymaganiami normy należy przeprowadzić kolejno następujące badania:

- a) sprawdzenie materiału (3.4),
- b) oględziny zewnętrzne (3.5, 3.6, 3.7, 3.10, 3.12),
- c) sprawdzenie wymiarów (3.1, 3.2),
- d) sprawdzenie masy (3.3),
- e) próbę zrzutu (3.8),
- f) próbę obciążenia (3.9).

4.2. Opis badań

4.2.1. Sprawdzenie materiału polega na sprawdzeniu zaświadczeń jakości (atestów) wystawianych przez wytwórcę dla odkuwek zgodnie z PN-74/H-83151 p. 4.6 oraz atestów hutniczych dla pozostałych materiałów.

4.2.2. Oględziny zewnętrzne polegają na sprawdzeniu:

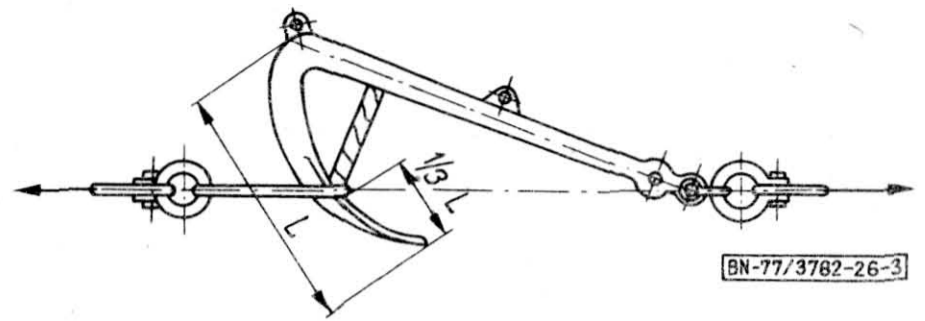
- przed próbami zrzutu i obciążenia zgodności wykonania z wymaganiami normy przez sprawdzenie zaświadczeń o wykonaniu obróbki cieplnej;
- po próbach zrzutu i obciążenia w celu stwierdzenia braku pęknięć lub trwałych odkształceń.

4.2.3. Sprawdzenie wymiarów należy przeprowadzić przyrządami warsztatowymi i szablonami.

4.2.4. Sprawdzenie masy należy wykonać przez zważenie kotwicy z dokładnością do 1%.

4.2.5. Próba zrzutu. Próbę zrzutu wykonuje się przez rzucenie zawieszono pionowo korpusu kotwicy na stalową płytę o wymiarach 1300x1300x100 mm przy temperaturze otoczenia nie niższej niż 0°C i nie wyższej niż 25°C. Po próbie zrzutu należy wykonać oględziny wg 4.2.2 oraz opukać podwieszoną kotwicę młotkiem o masie co najmniej 3 kg. Opukiwanie powinno wywołać czysty metaliczny dźwięk. W przypadku niezadowolającej barwy dźwięku próbę zrzutu należy powtórzyć.

4.2.6. Próba obciążenia. Próbę przeprowadza się na zrywarce poziomej lub przez obciążenie zawieszonoj kotwicy. Miejsce przyłożenia siły rozciągającej -wg rys.3.

Rys. 3

Przed przyłożeniem obciążenia należy wybić na trzonie w pobliżu szaki i na końcu ramienia punkty pomiarowe oraz zmierzyć odległość pomiędzy nimi. Następnie obciążyć kotwicę na 5 min. Po zdjęciu obciążenia należy ponownie zmierzyć odległość pomiędzy punktami pomiarowymi. Wynik próby uznaje się za dodatni, jeżeli przyrost odległości między punktami po próbie obciążenia nie przekracza 5%. Próbę obciążenia szaki lanych należy przeprowadzać na co najmniej 2 sztukach partii wykonanej z tego samego gatunku stali, poddanych jednocześnie obróbce cieplnej. Próbę należy przeprowadzać przed zamontowaniem na kotwicy z zastosowaniem sworznia przeznaczonego wyłącznie do prób. Wystąpienie odkształceń trwałych jest niedopuszczalne.

4.3. Ocena wyników badań. Kotwica zgodna z wymaganiami normy jest to taka kotwica, która przejdzie z wynikiem dodatnim przez wszystkie badania wg 4.1.

4.4. Zaświadczenie wytwórcy o zgodności z wymaganiami normy. Na każdą kotwicę uznaną w wyniku badań za zgodną z wymaganiami normy producent powinien wystawić zaświadczenie zawierające:

- a) nazwę producenta,
- b) numer i datę zaświadczenia,
- c) oznaczenie wg 2.2,
- d) numer fabryczny i numer zamówienia,
- e) wyniki badań.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Centrum Badawczo-Projektowe Żegluga Śródlądowej, Wrocław.

2. Normy związane

PN-74/H-83151 Staliwo konstrukcyjne węglowe i stopowe ogólnego przeznaczenia. Odlewy. Ogólne wymagania i badania

PN-72/H-83154 Odlewy ze staliwa. Tolerancje wymiarowe, dodatki na obróbkę skrawaniem i odchyłki masy

PN-71/H-94004 Stal konstrukcyjna węglowa i stopowa. Odkuwki swobodnie kute

PN-75/H-94101 Odkuwki stalowe swobodnie kute. Naddat-

ki na obróbkę mechaniczną i dopuszczalne odchyłki wymiarowe

Pozostałe normy związane podano w tabl. 1 i 2.

3. Normy zagraniczne

NRD TGL 23-5508 Einflankenanker für Baggerbetrieb und Binnengewässern

ZSRR ГОСТ 12693-67 Якорь однолапый

4. Autorzy projektu normy - Leszek Mastalski i Marian Raińczuk, Centrum Badawczo-Projektowe Żegluga Śródlądowej.